

XXII. Nemzetközi Vegyészkonferencia

Temesvár, 2016. november 3-6.

A vegyészkonferencia szervezésében hagyomány, hogy rendezvényünket Erdély különböző régióiban tartjuk, lehetőséget teremtve Erdély városainak megismerésére. Ebben az évben a Vegyészkonferenciát Temesváron szerveztük, abban a városban, amelyben megkezdődött a forradalom és napjainkban is fontos egyetemi és gazdasági központ.

A konferencia pénteken kezdődött, a már megszokott szervezési formában, plenáris előadások, doktorandusz plénum, szekció-előadások, poszterek, diák-poszterek. Rendezvényünket köszöntötték társszervezeteink, a MTA Kémiai Tudományok Osztályának elnöke, Dr. Joó Ferenc, a MKE elnöke, Simonné Dr. Sarkadi Livia professzor, Dr. Hörvölgyi Zoltán, a Magyar Természettudományi Társulat alelnöke. Rendezvényünk megnyitó ülésén jelen voltak a város magyar vezetői, Farkas Imre alpolgármester és Molnár Zsolt RMDSZ parlamenti képviselő, akik pár szóban bemutatatták Temesvárt, az ottani magyarság helyzetét, valamint köszöntötték a vegyészkonferencia résztvevőit.

Ebben az évben rendkívül érdekes plenáris előadásokat hallgathattunk, előadóink a szakterületek jelentős képviselői voltak:

PAPP Gábor, HORVÁTH Henrietta, KATHÓ Ágnes, **JOÓ Ferenc**, Debreceni Egyetem, Fizikai Kémiai Tanszék: *Hidrogén tárolása homogén katalitikus kémiai rendszerekben;*

LÁNG András, **PERCZEL András**, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szerves Kémia Tanszék, Budapest:

Fehérjék Achilles sarka és annak megvédelése: az -NG- amidokötés izomerizációja és ennek következményei;

KUN Dávid, RENNER Károly, **PUKÁNSZKY Béla**, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem: *Lehetőségek a lignin műanyagipari felhasználására: fizikai keverékek, kémiai módosítás;*

GUTTMAN András, HAJBA László, JÁRVÁS Gábor, SZIGETI Márton, DÖNCZŐ Boglárka, KOVÁCS Zsuzsanna, SZARKA Máté, MÉSZÁROS Brigitta, BORZA Beáta, KUN Renáta, NÉMETH Bence, Pannon Egyetem, Veszprém: *Análitikai Glikomika;*

KÖDMÖN István, Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt., Herend: *Manufaktúra 4.0 – Jövőnk múltja múltunk jövője.*

Dr. Majdik Kornélia,
konferencia elnök

az EMT Kémia Szakosztályának elnöke

(folytatás a 2. oldalon)

A Bolyaiak a tér úttörői

Bolyai-émléknapok Bolyai Farkas halálának 160 éves évfordulója alkalmából

2016. november 24–27. között zajlott Marosvásárhelyen az Országos Szakmai Napok keretében az a konferencia, amelyet Bolyai Farkas halálának 160. évfordulóján a két Bolyai tevékenységének szenteltünk.

November 25-én, pénteken tíz érdekes előadás hangzott el, közben a déli szünetben Csegezi Magdolna megnyitotta a konferencia helyszínének (Ifjúsági Ház) előcsarnokában a Bolyai Alkotótábor (2001–2016) munkáiból válogatott kiállítást, este pedig a konferencia résztvevői megnézheték Sebestyén Ába színművész előadásában Kocsis István: *A tér* című monodramát.

Az első előadó, Csegezi Sándor *A Bolyaiak és a kreativitás* címmel tartott előadásában többek között bemutatta azt a kreativitásra épített modellt, amelynek köszönhetően

Marosvásárhely sok olyan köztéri szoborral, festménnyel és egyéb műalkotással gyarapodott, amely a Bolyaiak munkásságát idézi, ápolja emléküket.

Oláh-Gál Róbert *A Bolyaiak – egy kulturális hőszer* című előadásában a hangsúlyt arra az állításra helyezte, hogy a két Bolyai egyáltalán nem élt elzárkózva a világtól, ahogy az még ma is él a köztudatban, hanem hatott a környezetére. Kitért Bolyai Farkas kapcsolatára Barabás Miklóssal és Szabó Jánossal, és arra, hogy ez a kapcsolat mindkét festő részére hasznosnak bizonyult.

Szabó Péter Gábor *Bolyai Farkas matematikai munkásságáról* beszélt, amelyről több munkát is közölt már, kitérve arra a közismert tényre is, hogy Farkasnak már gyerekkorában megmutatkozott a tehetsége és sokoldalúsága. Szabó Péter Gábornak sikerült kiderítenie azokat az algoritmusokat, amelyek segítségével Farkas elképesztette közönségét gyors fejszámolásával.

Szenkovits Ferenc *Bolyai Farkas csillagászati munkássága* címmel mutatta be Farkas kevésbé ismert, csillagászattal foglalkozó tevékenységét, amelyről Gündischné Gajzágó Máriaival közösen könyvet is írt.

Oláh Anna *160 év a pónyikalma-fa árnyékában. In memoriam Bolyai Farkas (1775–1856)* című előadásában bemutatta a gazdálkodó Bolyai Farkast és kedvenc almafajtájának a pónyik almának szerepét a Bolyai-kultusz ápolásában. Farkas végakaratainak megfelelően ma pónyikalma-fa van a marosvásárhelyi temetőben a közös sír mellett. Az erről a fáról metszett oltványok alapján ma több pónyikalma-fa van Magyarországon, főleg a Bolyai nevet viselő iskolák udvarán. Beszélt arról is, hogyan sikerült Bolyai János Appendixét a Világemlékezet listájára felvételni.

Kolumbán József *Az Appendix és az axiomatikus módszer* című előadásában a hangsúlyt arra fektette, hogy hogyan jutott el Bolyai János a nemeuklideszi geometria ötletéhez, új megvilágításba helyezve Bolyai János világraszóló eredményét, és hogy mennyiben különbözik ez mások nemeuklideszi gondolataitól.

Dr. Kása Zoltán

(folytatás a 2. oldalon)

EMT-KONFERENCIÁK

XVII. ENELKO – XXVI. SzámOkt
Multi-Konferencia

Kolozsvár, 2016. október 6-9.

Megjött az őszi, október kezdete, tehát eljött a SzámOkt és ENELKO együttes konferencia ideje. Öröndetes, hogy sokunk számára ez a konferencia egy referencia időpont lett a kalendáriumban, egy olyan rendezvény, amely összefonja a kellemest és a hasznost. Kellemes az újratálalkozás lehetősége, a kirándulás (amit minden évben érdekessé próbálunk tenni) és reméljük hasznosnak bizonyult szakmai szempontból is, mivel megtudhattuk mi történt az elmúlt évben a kollégák tevékenységében, tudomást vehettünk arról, hogy melyek a legújabb tendenciák és mi az, amivel ma érdemes és szükséges foglalkozni kutatási és oktatási szempontból.

Ezen gondolatok jegyében szerveztük meg október 6-9. között a XVII. Nemzetközi Energetika-Elektrotechnika, illetve a XXVI. Számítástechnika és Oktatás Multi-konferenciát Kolozsváron, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetemen.

A konferenciát Dr. Köllő Gábor, EMT elnök nyitotta meg, köszöntötte a résztvevőket és röviden ismertette az EMT tevékenységét. Dr. Bíró Károly-Ágoston, az Energetika-elektrotechnika Szakosztály elnöke is köszöntötte a résztvevőket, és jó tanácskozást kívánt.

Dr. Sebestyén-Pál György, a Számítástechnika Szakosztály elnöke köszöntőjében méltatta az elfogadott előadások színvonalát, és a fiatal kutatók nagy számát, valamint a résztvevők körének kiszélesítését, ami bizonyítja a konferencia szükségességét, fontosságát. Dr. Kása Zoltán, a Sapientia EMTE részéről köszöntötte az egybegyűlteket és ismertette az egyetem tevékenységét.

A plenáris előadásokat illetően, próbáltunk olyan személyiségeket/kutatókat meghívni akik, véleményünk szerint, fontos kutatási eredményeket értek el és úgy gondoljuk, hogy ezek az eredmények új irányzatokat indítanak a jövő kutatásban. Itt említeném a SzámOkt konferencia plenáris előadói közül Dr. Végh János előadását, amelyben egy új processzor-felépítési paradigmát javasol, Dr. Genge Béla és Haller Piroska előadását, amelyből többet tudtunk meg a kritikus infrastruktúrák biztonságáról, és nem utolsósorban Dr. Vida Rolland előadását, amely a manapság oly aktuális okos városokról szól.

Az energetikai részből két plenáris előadás hangzott el. Dr. Fodor Dénes a modern autókban használt szenzorokról és azok helyettesítéséről, szoftverszenzorokról tartott előadást, Dr. Lingvay József a bioszféra elektromágneses szennyezéséről tartott előadást. Mindezen előadás magas színvonalú és érdekes volt.

A plenáris előadásokat szekció előadások követték 5 szekcióban párhuzamosan. A SzámOkt konferencia keretén belül 26, míg az ENELKO konferencia szekcióiban 28 előadás hangzott el.

A SzámOkt szekcióiban bemutatott előadások alapján azt mondhatjuk, hogy az idén megnőtt azok száma, akik az informatika és oktatás közötti kapcsolat elemzésével foglalkoztak, ami nagyrészt megegyezik a konferencia nevével, de ugyanakkor több olyan előadás került bemutatásra, amely az informatika különböző területein való alkalmazását javasolja. A délutáni szekciókon szó esett a képfeldolgozásról és mesterséges intelligenciáról, a hálózatokról és elosztott rendszerekről, a kritikus infrastruktúrák biztonságáról vagy az agy-számítógép interfészről.

Az ENELKO szekcióiban bemutatott előadások a megújulókból termelt villamos energia mellékhatásairól, a mezőgazdaság melléktermékeinek energetikai hasznosításáról, a kapcsolt villamosenergia-termelésről, az új európai szabványok hatásáról, a szennyvíz hő hasznosító rendszerről, ipari energia monitoring rendszerről, villamos autók töltésének befolyásáról szóltak, de hallhattunk előadásokat az energiahatékonyság növekvő szerepéről, a személygépkocsik takarékos hajtásairól, a drónok szerkezetéről, villanymotorok szabályozásáról, a gumibroncsnyomás meghatározásáról, meghibásodott berendezések beazonosításáról, a közösségi közlekedés energiahatékonyságának növeléséről, szuperparamágneses és elektroeológiai folyadékok tanulmányozásáról, ezek vizsgálatára kifejlesztett készülékekről és felhasználásukról, valamint a kerámiamarás optimalizálásáról.

A résztvevők érdeklődését bizonyítja az előadások utáni kérdések és hozzászólások nagy száma. Jó volt látni, hogy az előadók több mint fele fiatal előadó és doktori képzésen vesz részt.

Jó pár éve a konferencia vándorrendezvényé alakult. Ezzel a célunk az volt, hogy lehetőséget adjunk jobban megismerni Erdély kulturális központjait, múltját és csodálatos tájait. Ezért próbáltunk minden évben egy új helyiséget választani olyannal, amely rejtett kincsek megismerését ígerte. Az idén Kalotaszeg és a Szigethegység volt a célunk. Volt lehetőségünk három 12-13. századi templomot meglátogatni (Magyargyerőmonostor, Magyarvaskő, Bánffyhunad), amelyek egyaránt őrzik a múlt nyomait és büszkélkednek a kalotaszegi népi hagyományokkal. Ugyanakkor őszi és egyes helyeken téli színekben láthattuk a csodálatos havasi tájakat.

A szervezőbizottság szeretné megköszönni minden résztvevőnek, hogy érdeklődéssel követi és aktívan támogatja rendezvényünket. Köszönet a magyarországi vendégeinknek – hiszen tudjuk, hogy egyre nehezebb pénzforrást szerezni a részvételhez –, de ennek ellenére megtalálták a módját, hogy az idén is találkozassunk.

Reméljük, jövőre is találkozunk!

Dr. Sebestyén-Pál György
a Számítástechnika Szakosztály elnöke

Dr. Bíró Károly-Ágoston,
az Energetika-Elektrotechnika Szakosztály elnöke

(folytatás az első oldalról)

A Bolyaiak a tér úttörői

Wesely Tibor *Euklidésztől Bolyai Jánosig* címmel a kétezer éves probléma bemutatásáról, valamint Bolyai János zseniális ötletéről, annak megvalósulásáról, és az Appendix megjelenésének körülményeiről beszélt.

Madaras Lászlóné előadása *A nemeuklidészi geometriák hatása a tudományképre* címmel hangzott el, és bemutatta, hogy a mai tudományképzésre milyen hatással volt Bolyai János eredménye és egész világleképe.

Varga János *A Bolyaiak munkásságához és felismeréséhez kapcsolódó matematikai eredmények, javaslatok, és fizikai feltevések* című előadása a két Bolyai eredményeihez kapcsolódó érdekes feladatokról szólt.

Gündischné Gajzágó Mária *Bolyai Farkas és a magyar fizikai szaknyelv kialakulása* című előadásában Bolyai Farkas nyelvújító módszereiről és ezek eredményeiről beszélt.

Szombaton a résztvevők egy része a marosvásárhelyi Bolyai-emlékhelyeket látogatta meg, a másik része pedig szakmai kiránduláson vett részt. Ez utóbbiak megnézték a Marosvásárhelytől 50 kilométernyire fekvő Domáldon Bolyai János édesanyjának, Benkő Zsuzsánnának emelt kopfját, majd a Szeben megyei Bolyában a Bolyai Farkas-emlékszobát, Bolyai János és Farkas szobrát a katolikus templom előtti téren, illetve a templom udvarán. Ezután elzarándokoltak a Bolyai-kastély romjaihoz.

Bolyában Szabó Károly, az utolsó magyar tanító fogadott bennünket, és kaulauzolt a helyszíneken. A falu lakosságának ma mintegy 15%-a magyar, de iskola már csak román nyelven van, és csak negyedik osztályig.

A tíz előadás és a szakmai kirándulás felejthetetlen ismeretekkel és emlékekkel gazdagította a konferencia 48 résztvevőjét, akik közül 7 személy Magyarországról érkezett.

A konferencia megszervezését az RMDSZ és a Communitas Alapítvány támogatta, amelyet ezúton is köszönünk.

K. Z.

EMT-KONFERENCIÁK

(folytatás az első oldalról)

XXII. Nemzetközi Vegyészkonferencia

Joó Ferenc, Széchenyi-díjas plenáris előadónk bemutatójából, megtudtuk, hogy a tárolás kritikus szerepet játszhat a hidrogén energetikai felhasználásában. A jelenleg elterjedt tárolási eljárások, mint a gáz állapotú, folyékony vagy egyszerű hibridekben megvalósított tárolás lehetőségei egyaránt messze vannak a járművek meghajtásához szükséges követelményektől. A fizikai és kémiai folyamatok megismerése viszont elvezethet gyökeresen új, sokkal jobb megoldásokhoz is. Bizonyos nemesfémvegyületek, fémkomplexek meghatározott körülmények között képesek elősegíteni a szén-dioxid hidrogénezését, azaz hidrogénnel való egyesítését, e folyamat elsődleges terméke a hangyasav. A továbbiakban a körülményeket kissé megváltoztatva a hangyasavat ismét hidrogénné és szén-dioxiddá alakítjuk. Ez a körülmények azért érdekes, mert ily módon a hidrogén egy jól kezelhető folyadék: hangyasav formájában tárolható.

Perczel András, kémikus, biokémikus, a MTA rendes tagjának, valamint a MTA és az ELTE közös Fehérjamodellező Kutatócsoportja vezetőjének előadásából megtudtuk, hogy hol is van a fehérjék Achilles sarka, mit is jelent a polipeptidlánc sérülékenysége. A fehérjékben az -Asn-Gly- alegység különösen érzékeny, fiziológiás körülmények között (pH = 7; 37°C) izomerizálódik. A folyamatról ismert, hogy akkor gyors – esetenként akár órák alatt átalakul – ha a "környezetben" egy pozitív töltést hordozó Arg aminosav is jelen van. Láthattuk, hogy az oldatfázisú NMR spektroszkópia segítségével hogyan történik a fehérjék szerkezetének vizsgálata, valamint hogyan érthető meg az izomerizációs folyamat.

Pukánszky Béla, József Nádor emlékéremmel kitüntetett egyetemi tanár előadásában a ligninnel kapcsolatos kutatások területén elért eredményeket ismerhettük meg. Ez a vegyület a fában vagy más növényekben található szerves polimer. A fajtától függően a szárazanyag-tartalom akár 15-30%-a is lehet, ám a papírgyártásban csak a cellulózt hasznosítják, így a lignin hulladék marad. A bioetanolgyártás és általában a biológiai alapú vegyszergyártás a kémia manapság nagyon népszerű területe, de az ekkor keletkező ligninnek itt is csak elenyészően kis százalékát hasznosítja. Jelen bemutatott kutatások célja a lignin felhasználásának maximalizálása. A lignin tartalma össze a fát, egy bonyolult, ún. térhálós szerkezetű polifenol, melynek feldolgozása és szintetikus értékesítése bonyolult feladat. A lignin sokféle anyaggá alakítható.

Guttman András, plenáris előadónk, aki a San Diego-i (The Scripps Research Institute) és a Boston (Northeastern University) egyetemeken megkezdett kutatómunkáját most a Pannon Egyetem professzoraként folytatja, a MTA által szervezett III. Lendület program keretén belül. Szakterülete a glikomika, amely a biológiai rendszerek szénhidrát (glikán) struktúráinak tanulmányozásával foglalkozó tudományág. Megismerhettük az analitikai glikomika orvosi alkalmazásának jelentőségét, hiszen a betegségek alapvető változásokat idéznek elő a sejtfelszíni glikozilációs mintázatban. Modern átfogó glikoanalitikai technikák segítségével új lehetőségeket tárhatunk fel a biomarkerek felfedezése frontján, mivel a glikozilációs változások érzékeny indikátorai a biokémiai folyamatok aktuális állapotának.

A plenáris előadások sorát Ködmön István előadása zárta, aki az ismert Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt. termelési igazgatója. Az előadásából megtudtuk, hogy a porcelángyár miként tud a manufaktúráis gyártását megőrizve, a XXI. század kihívásainak megfelelően, korunk műszaki, technológiai lehetőségeit kihasználva az előjelzett negyedik ipari forradalom idején ígéretes jövőt építeni. Az előadás során megismerhettünk pár érdekes mintát, hogyan változott az ízlés az eltelt 190 év alatt, milyen készlettel kedveskedett az évek során a gyár az angol királyi család számára, vagyis ugyanaz a minta milyen átalakításokon ment át a több mint 100 éves perióduson. Örülünk, hogy a kémia különböző szakterületeihez kapcsolódó plenáris előadások mellett, ízelítőt kaptunk a porcelángyártás múltjáról, jelenről és jövőjéről Magyarországon.

Ezúton is szeretném megköszönni az érdekes, kitűnő plenáris előadásokat, melyek nagy mértékben hozzájárultak rendezvényünk szakmai sikeréhez.

A plenáris előadásokat a doktorandusz plénum követte, melyben összesen 30 hazai és külföldi doktorandusz mutatta be kutatási eredményeit, majd az egyetemi hallgatók a diák-poszter szekcióban (20 poszter) mérhették össze tudásukat. A doktorandusz plénum és a diák-poszter szekció előadói a bíráló bizottságok értékelése alapján értékes jutalmakban részesültek.

Köszönet az Elbíráló Bizottságok munkájához, melynek tagjai:

Doktorandusz plénum I. – Vegyész szekció
Majdik Kornélia, Kilár Ferenc, Dibó Gábor, Szabadi Zoltán
Doktorandusz plénum II. – Vegyész-mérnök szekció
Majdik Kornélia, Hórvölgyi Zoltán, Kéki Sándor, Péter Ferenc
Diák-poszter szekció
Majdik Kornélia, Joó Ferenc, Bodis Jenő, Lovász Tamás

Doktorandusz plénum díjazottak

Doktorandusz plénum I. – Vegyész szekció
I. díj – *Földesi Tamás*, Egis Gyógyszergyár Zrt., Budapest – EMT díj (ingyenes konferencia részvétel);
Fodor Szilvia, Interdiszciplináris Bio-Nano Tudományok Intézete, Kolozsvár – MKE Kolloidkémiai és Nanotechnológiai Szakosztály díj (pénzjutalom)

Doktorandusz plénum II. – Vegyész-mérnök szekció

I. díj – *Kócs Lenke*, BME, Vegyész- és Biomérnöki Kar, Budapest – MKE díj (ingyenes konferencia részvétel);
Osváth Zsófia, MTA TTK, Budapest – Sapientia EMTE, Kolozsvári Kar díj (ingyenes konferencia részvétel);
Molnár Éva, Pannon Egyetem, Veszprém – MKE díj (ingyenes konferencia részvétel)

Diák-poszter díjazottak

I. díj – *Nagy Sándor*, BME, Szerves Kémia és Technológia Tanszék, Budapest – MTT díj (pénzjutalom);
II. díj – *Dorner Norbert*, BBTE, Kolozsvár – (oklevél+csokoládé);
III. díj – *Saszet Kata*, BBTE, Kolozsvár – (oklevél+csokoládé)

A péntek esti fogadást a város patinás éttermében tartottuk, ahol kezdetben meghallgattuk a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum *Eszterlanc* néptáncgyűjtésének bemutató előadását. A finom vacsorát kellemes beszélgetés és tánc követte. Másnap a konferencia tudományos programja a párhuzamosan zajló szekció-előadásokkal, valamint a poszterek bemutatásával folytatódott. Ezt követően került sor a konferencia hivatalos zárására és a díjak kiosztására.

Szombat délután, Darida Koppány vezetésével megismertük a város nevezetességeit, építészeti remekműveit.

Köszönöm a részvételt, jövőre újra találkozunk!

M. K.

EMT-KONFERENCIÁK

XVI. Erdészeti Szakkonferencia

Parajd, 2016. október 20-23.

Október 20-23. között Parajdon került sor a tanulmányi kirándulással egybekötött XVI. Erdészeti Szakkonferenciára az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Erdészeti Szakosztályának szokásos őszi rendezvényére, amely egyben a Kárpát-medencei Erdések III. Találkozóját is magába foglalta. Felvidéki, kárpátaljai, horvátországi, szlovéniai, magyarországi, erdélyi erdész kollégákat is meghívtunk a rendezvényre, de sajnos ezúttal nem mindenki tudott eljönni.

A távolabbi vendégek 20-án este érkeztek, az anyaországból a Földművelésügyi Minisztérium, az Országos Erdészeti Egyesület, az Erdészeti Tudományos Intézet, a Nyugat-magyarországi Egyetem, több állami erdőgazdaság és erdőfelügyelet is képviseltette magát. Szlovákiából négy kolléga utazott a rendezvényre. Közös vacsora mellett vidám nótászdó hirdette a találkozás örömet.

Péntek a tanulmányi kirándulások napja volt, amelyek a szakmai látóvilágon kívül a környék művelődéstörténetével, hagyományai- val, érdeklődésre számot tartó látványosságaival is megismertették a résztvevőket. Szokás szerint két csoportra oszlott a társaság. A többség autóbusszal indult a Nyáradmentén lefele. Csiki Dénes helyi plébános vezetésével megtekintették a mikházi kolostort, majd Kovrig Zoltán bemutatta a nyáradmenti Natura 2000-es természet- védelmi területeket és a természeti értékek megőrzésével járó gondokat. Ezek után Marosvásárhellyel ismerkedhettek meg a résztvevők, ahol meglátogatták a Sapientia Erdélyi Magyar Tudomány- egyetem campusát, betekintést nyerve az ott zajló oktatási és tudomá- nyos tevékenységekbe, majd a Kultúrpalotát is megcsodálhatták. A közművelődést szolgáló impozáns szecessziós építményt bejárva, elismeréssel adózhattak a város fejlődésében fontos szerepet játszó múlt század eleji polgármester, Bernády György emlékének. Ebéd után a Teleki Téka értékes gyűjteményét és az épületben lévő Bolyai-kiállítást tekintették meg. A korai sötétedés előtt még belefért egy rövid séta is a felújított várban.

A fiatalabb, mozgékonyabb része a társaságnak most is a gyalog- túrás programot választotta. A házigazda Parajdi Magánerdészet munkatársai a Görgényi-havasokba, a Bucsinra kalauzolták a részt- vevőket, mindenkit elkápráztattak az évszakra jellemző pazar őszi színek a derűs napfényes időben, és jól esett a hosszú gyaloglás után a házigazdák finom főztje is.

Este ünnepi vacsora várta a hazatérőket, a jó falatok mellett nó- tából, zenéből, táncból, jókedvből sem volt hiány.

22-én, szombaton került sor a szakmai konferenciára, amelynek a parajdi Sóbánya adott otthont. Különleges helyszínen, a föld mé- lyén, hatalmas sókupa alatt az erdőgazdálkodás gondjairól, ered- ményiről esett szó.

Az idei téma az „Erdőgazdálkodás a Kárpát-medencében” volt, amelynek keretében a következő előadások hangzottak el:

Bokor Sándor, Parajd polgármestere: *A parajdi sóbánya*;

Ugron Ákos Gábor, Földművelésügyi Minisztérium, helyettes államtitkár: *Erdőgazdálkodás Magyarországon*;

Tamás László, Nagyküküllő Közbirtokossági Szövetség:

A közbirtokosság mint vállalkozás;

Bakay László (Szlovákia): *Szlovákia erdei*;

Dr. Melles Előd, Gyergyói Erdőrendészeti Hivatal:

A romániai erdőgazdálkodás aktuális kihívásai;

Dr. Bidló András, Nyugat-magyarországi Egyetem, Erdőmérnö- ki Kar: *A klímaváltozás hatása Magyarországi erdeire*;

Honfy Veronika, Erdészeti Tudományos Intézet:

Agrárerdészet – erdészet vagy mezőgazdaság?

Szalai Áron, Erdészeti Tudományos Intézet:

Magyarországi gimeszarvasgazdálkodás gazdasági elemzése;

Dr. Sárvári János, Országos Erdészeti Egyesület:

Az Országos Erdészeti Egyesület 150 éves története;

Máthé Zsolt, Mihai Eminescu TRUST Alapítvány:

„Ültetünk a jövőért!” programbemutató.

Az előadások után, szünetben a résztvevők meglátogatták a só- bányát és a benne található létesítményeket. Az ebédet is a helyszí- nen, különleges környezetben fogyasztottuk el.

A felszínre érkezést követően estébe nyúló tapasztalatcsere, ba- ráti találkozó zárta a rendezvényt. A társaság egy része még aznap este, de többsége a rá váró hosszú út miatt csak másnap reggel vett búcsút egymástól és a vendéglátóktól.

Jövőre Csikban találkozunk!

Orbók Ilona

az EMT Erdészeti Szakosztályának titkára

MEGOSZ – 2016. évi nagyrendezvénye

Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetsége (MEGOSZ) meghívására október 1-én részt vettem az ez évi nagyrendezvé- nyükön.

Az rendezvény helyszíne a Mocz és Társa Magánerdészet Kft., So- mogyszob, Szentkeresztpuszta volt, amely 1996. december 1-én alakult meg. Az erdőgazdálkodás mellett jelentős a turisztikai tevékenysége is, öt éve mű- ködtet erdei iskolát.

A magánerdősök találkozója a környezeti nevelés jegyében zajlott.

A rendezvényen a tagok mellett részt vettek Dr. Bitay Márton Ödön, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára; Jakab István, a Magyar Országgyűlés alelnöke; Kis Miklós Zsolt, a Miniszterel- nökség agrár-vidékfejlesztésért felelős államtitkára; Györffy Balázs, a Nem- zeti Agrárgazdasági Kamara elnöke; Eller János, Somogyszob polgármeste- re; Luzsi József a MEGOSZ elnöke; Dr. Horváth Tamás, a Nyugat- magyarországi Egyetem Erdővagyon-gazdálkodási Intézetének egyetemi ad- junktusa; Soltész Miklós, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára.

A találkozónak két programja volt, az egyik a szakmai konferencia, a magánerdő szerepe a környezeti nevelésben, a másik gyerekek részére volt szervezve.

A szakmai konferencia keretében a következő előadások hangzottak el:

Dr. Horváth Tamás (a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdővagyon- gazdálkodási Intézetének egyetemi adjunktusa): *Erdőgazdálkodók bevonása az környezettudatos nevelésbe*. *Soltész Miklós* (az Emberi Erőforrások Mi- nisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért fele- lős államtitkára): *Közjóléti létesítmények társadalmi igénybevételének lehetőségei*. *Mocz András* (a Mocz és Társa Magánerdészet Kft. tulajdonosa): *Ma- gánerdészetek lehetősége a Közjóléti szerepvállalásban*. *Kis Miklós Zsolt* (a Miniszterelnökség agrár-vidékfejlesztésért felelős államtitkára): *A Vidékfej- lesztési Program 2014-2020 erdészeti jogcímen, különös tekintettel az erdés- zeti géptámogatásra konzultáció*.

Az előadások befejezése után sor került az erdészeti közjóléti létesítmé- nyek bemutatására, erdőfelújításra és erdészeti gépbemutatókra.

A konferencia keretében sor került a Rimler Pál emlékérem átadására is, amelyet idén Dr. Sárvári János, a MEGOSZ ügyvezető elnöke vehetett át.

A találkozó második programja a gyerekek szolt, ezen több száz gyerek vett részt és 5 program közül választhattak: 1. Baglyok, akik velünk élnek, 2. Vadcsapása, 3. Csodálatos vízpart, horgász leszek, 4. Tájház látogatás, kéz- műves foglalkozás, 5. Mohától a GPS-ig.

A gyermekprogramok résztvevőinek vetélkedőt is szerveztek, a nyerte- seket díjazták.

A rendezvény közös vacsorával zárult.

Szakács Sándor, az EMT Erdészeti Szakosztályának elnöke

DIÁKRENDEZVÉNYEK

Schwartz Lajos Fizika Emlékverseny

Nagyvárad, 2016. október 14-15.

A magyar nyelvű középiskolai oktatás, különösképpen az erdélyi nemzetrésznünk számára a megmaradás, az itthoni jövőnk szempontjából kiemelt fontossággal bír. A nehézségekkel tűzdelt mindennapos harcunknak köszönhetően eredmények sorát könyvelhetjük el. Így van ez Nagyváradon is, ahol a tanáróriás elődök nyomán lelkes gárda nemcsak, hogy helytáll, de értékteremtésben is kitűnik. Schwartz Lajos fizikatanár emlékére Dr. Bartos-Elekes István, nyugalmazott fizikatanár, a Magyar Tudományos Akadémia külső köztestületének tagja, 25 évvel ezelőtt indította a nemzetközivé felnőtt fizika emlékversenyt. Az eredmények beszédesebbek, hagyományteremtés mellett a rendezvény igen magas színvonalra adja az igazi hozzáadott értéket.

Október 14-én délután, a nagyváradai Polgármesteri Hivatal nagyszabású termében az EMT Bihar Megyei Fiókszervezete és a Magyar Kereskedőház helyi kirendeltsége közös szervezésében, ünnepi állófogadáson került sor Dr. Bartos-Elekes István munkásságának méltatására.

A kolozsvári Magyar Konzulátus részéről Korszós Tamás konzul adott át érdemoklevelet, majd Dr. Csuzi István fiókszervezeti elnök, a helyi közszállítási vállalat vezérigazgatója, a nagyváradai önkormányzat képviselője adta át az elismerő oklevelet az Ady Endre Elméleti Líceum fizikumának létrehozásáért, a Schwartz Lajos Fizika Emlékverseny 25 éve tartó töretlen megszervezéséért.

Október 15-én, szombaton zajlott maga a fizikaverseny, a nap első részében a diákok feladatmegoldási képességét tették próbára úgy elméleti, mint gyakorlati szinten, majd délután következtek a hírneves fizikus meghívottak előadásai. Dr. Trócsányi Zoltán, debreceni akadémikus a neutrínók interferenciájáról tartott érdekes előadást. A neutrínó típusok, átváltozások tanulmányozása nem egyszerű feladat, áttekintéses módon lehet meghatározni a részecske jellegét, gigantikus méretű részecskegyorsítók felhasználásával végzett kísérletek, földalatti mérések igazolják az elméleti feltételezéseket. Dr. Raffai Péter, az ELTE budapesti adjunktusa a gravitációs hullámok kimutatásáról értekezett, az általa vezetett csoport vállaltva dolgozik az amerikai LIGO gravitációs-hullám-detektorok fejlesztésén, mely által talán új fejezet nyílik a csillagászatban. Dr. Krausz Ferenc a müncheni Max Planck Kvantumoptikai Intézet igazgatója az „attofizika” alapjait ismertette. A tematika fontosságát jelzi, hogy eddig 43 Nobel-díj a fényjelenségekkel valamilyen szinten kapcsolatos.

Büszkék lehetünk arra, hogy a 2016-os fizika Nobel-díj esélytelátogatásainál a Dr. Krausz Ferenc által vezetett munkacsoport a Thomson-Reuters jelentésében az elsők közt volt az ideai várományosok listáján. A lézertechnika újszerű és egyedi megoldásokban lehetővé teszi néhány tíz attoszekundum (s) felbontású kép készítését, mely nagyban hozzájárulhat az elektronok mozgáshelyzetének pontos feltérképezéséhez. A molekula összetétel és lehetséges elváltozásának pontos ismerete, legfőképp a valencia elektronok mozgásának tanulmányozása teret nyitott a szuper gyors számítógépek gyártásához, vagy akár a sejtelváltozások okainak megismeréséhez, így a rákkutatás új fejezeteinek megnyitásához.

A nap végén hirdettek eredményt: a tizedik osztályosok versenyében a Kisinyovból érkezett Şireteanu Daniel végzett az első helyen, a tizenegyedikesek között szintén a kisinyovi Tontici Sabina nyert, míg a tizenkettedikesek versenyét a temesvári Oneci Codrin Paul nyerte. Az egyetemisták közül a marosvásárhelyi Gyéresi Hunor-András bizonyult a legjobbnak. A „TRIODA” mérésiadat-feldolgozási verseny győztese Jakus Balázs lett, aki Budapestről érkezett a Schwartz Lajos Fizika Emlékversenyre.

Dr. Csuzi István

az EMT Bihar Megyei Fiókszervezetének elnöke

Kémia- és fizikaversenyek iránt érdeklődőknek!

Társaságunk a 2016/2017-es tanévben is megszervezi hagyományos kémia- és fizikaversenyeit, általános és középiskolások számára, az alábbiak szerint.

Hevesy György Országos Kémia Verseny

I. forduló – helyi szakasz – január 23., hétfő

II. forduló – megyei szakasz – február 15., szerda

III. forduló – országos döntő – március 24-25.,

Kolozsvár, Báthory István Elméleti Líceum

Magyarországi országos döntő – május 26-28., Eger

Irinyi János Országos Középiskolai Kémia Verseny

I. forduló – helyi szakasz – január 23., hétfő

II. forduló – megyei szakasz – február 15., szerda

III. forduló – országos döntő – március 8-9.,

Kolozsvár, BBTE, Kémia és Vegyész-mérnöki Kar

Magyarországi országos döntő – április 21-23., Szeged

Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny Vermes Miklós Nemzetközi Fizikaverseny

I. forduló – helyi szakasz – január 30., hétfő

II. forduló – megyei szakasz – február 27., hétfő

III. forduló – országos döntő – április 7-8.,

Marosvásárhely, Bolyai Farkas Elméleti Líceum

Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny

Magyarországi országos döntő – május 19-21., Győr

Vermes Miklós Nemzetközi Fizikaverseny

Magyarországi országos döntő – június, Sopron

A versenyekre VII-XI. osztályos diákok jelentkezését várjuk! A versenyekkel kapcsolatos bővebb információk az alábbi linken találhatóak:

<http://kemiaversenyek.emt.ro>, <http://fizikaversenyek.emt.ro>.

EMT-KONFERENCIÁK

**XIX. Nemzetközi Bányászati,
Kohászati és Földtani Konferencia**
2017. március 30. – április 2., Kolozsvár
Szervező:

 az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT)
Bányászati, Kohászati és Földtani Szakosztálya

A konferencia programja:

 március 30., csütörtök: délután regisztráció, elszállásolás
 március 31., péntek: egész napos szakmai kirándulások
 április 1., szombat: délelőtt: – konferencia megnyitó
 – plenáris előadások
 délután: – szekció-előadások
 – poszterek megtekintése
 április 2., vasárnap: hazautazás

A konferencia tudományos bizottsága:

 Silye Lóránd, BBTE, Biológia és Geológia Kar, konferencia elnök
 Wanek Ferenc, az EMT Földtani Szakosztályának elnöke
 Márton István, Stockwork Geoconsulting Kft.
 Kovács Alpár, az EMT Földtani Szakosztályának titkára
 Gagyi Pálffy András, az OMBKE ügyvezető igazgatója
 Varga Béla, Brassói Transilvania Egyetem
 Kovács József, Petrozsényi Egyetem

Jelentkezési határidők:

 Előadás/poszter bejelentése: 2017. január 20.
 A bejelentett előadás/poszter anyagának beküldése: 2017. január 20.
 A bejelentett előadás elfogadásának visszaigazolása, vagy poszterre jelölése: 2017. január 30.
 Jelentkezési határidő (előadás/poszter nélkül): 2017. február 20.
 Emelt díjas jelentkezési határidő: 2017. február 28.

Földtani kirándulás útvonala:

 Kolozsvár – Bánffyhyunad (középkori templom) – Körösfő (karszt) – Magyargyerőmonostor (eocén Nummulites perforatus pad és az Öregyházi gránit) – Jegenyé (ebéd + eocén szelvény) – Pányik (riolitos dácit, kloritos és szericités palák és a Pányik-szoros + 18. századi ortodox fatemplom) – Andrásbánya (eocén kontinentális tarka agyagok) – Kolozsvár.
 Ebéd: Jegenyén.

Bányászati, Kohászati kirándulás útvonala:

 Kolozsvár – Pányik (fatemplom) – Magyargyerőmonostor (templom, Debreceni Márton emléktábla) – Magyarvalkó – Bánffyhyunad (középkori templom) – Kolozsvár.
 Ebéd: Körösfőn, Delia Panzió.

 Bővebb információk, jelentkezéssel kapcsolatos űrlapok a konferencia honlapján érhetőek el: <http://bkf.emt.ro>.
 Kapcsolattartó: Pap Tünde, tunde@emt.ro.

**OGÉT 2017
XXV. Nemzetközi
Gépészeti Konferencia**
2017. április 27-30., Kolozsvár
Szervező:

az EMT Gépészeti Szakosztálya

A konferencia elnöke:

 Dr. Csibi Vencel-József,
 az EMT Gépészeti Szakosztályának elnöke

Helyszín:

 Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem,
 Kolozsvári Kar

A konferencia témája:

„Gépészeti kutatási eredmények”

A konferencia célja:

Lehetőséget teremteni a magyar szakembereknek tudományos eredményeik bemutatására, az ismerkedésre, a kapcsolatteremtésre.

Program:

 csütörtök, április 27.
 délután érkezés, elszállásolás
 péntek, április 28.
 egész napos kirándulás: Kalotaszeg és környékének meglátogatása, vacsora
 szombat, április 29.
 délelőtt: plenáris előadások,
 délután: szekció-előadások,
 este: díszvacsora
 vasárnap, április 30.
 hazautazás

A szekcióelőadásokat az alábbi témakörökben hirdetjük meg:

- CAD
- Mechatronika és finommechanika
- Fogaskerék-hajtások
- Minőségbiztosítás és környezetvédelem
- Anyagtudomány és technológia
- Járművek
- Általános gépészet

A beküldött előadások 4 oldal terjedelemben az OGÉT 2017 lektorált konferencia kötetben jelennek meg.

Határidők:

 Előadás bejelentő űrlap és kivonat beküldése: 2017. január 29.
 A dolgozat elfogadásának visszaigazolása: 2017. február 5.
 A bejelentett és elfogadott előadás anyagának beküldése: 2017. február 12.

Jelentkezési határidő: 2017. március 5.

Regisztráció és további információk: <http://oget.emt.ro/>, illetve érdeklődni lehet az EMT kolozsvári titkárságán a +40-264-594042, 590825 telefonszámokon.

Kapcsolattartó személy:

 Miklós Beáta, programszervező (beata@emt.ro).

Megjelent a FIRKA 2016/2017 – 2. száma

 A tartalomról: Október elején Stockholmban megnevezték a természettudományok Nobel-díjait • A kvantumelmélet furcsaságai • LEGO robotok – X. • Egyszerű programok kezdőknek – X. • Miért lettem fizikus • Kémia történeti évfordulók – II. • Csodaszép, gyógyító, mérgező növényeink – nadragulya • Az oszd meg és uralkodj (divide et impera) módszer – II. • Tények, érdekességek az informatika világából • Fizika óravázlatok – tanároknak – VI. • <http://informatika.gportal.hu/> • Alfa-fizikusok versenye • Kísérlet „dekoratív” izzólámpával • Kitűzött kémia és fizika feladatok • Megoldott kémia és fizika feladatok • Természettudományos hírek • Számítástechnikai hírek • Fizikátörténeti Ki mit tud? • Kémiai Maradj talpon! – VI.

A kiadvánnyal kapcsolatosan érdeklődni lehet az EMT kolozsvári titkárságán a +40-264-594042, 590825 telefonszámokon.

EMT TÁJÉKOZTATÓ
Szerkesztők: Horváth Erika, Miklós Beáta
 Pap Tünde, Prokop Zoltán
Cím: Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút
 (Magyar u.) 116. sz.
Postacím: 400750 Cluj, O.P. 1, C.P. 140.
Tel./fax: 0264-590825; 0264-594042; 0744-783237
E-mail: emt@emt.ro
Honlap: <http://www.emt.ro>